

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060301

DOM
2017-11-28
Stockholm

Mål nr
M 2913-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljööverdomstolen, dom 2017-03-06 i mål nr M 1787-16,
se bilaga A

PARTER

Klagande

1. IA

2. SA

Samma adress som 1

3. RA

4. HS

5. LS

Samma adress som 4

6. ST

7. ST

Ombud för 1-7: JN

Motparter

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun
901 84 Umeå

Dok.Id 1365991

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

2. Näckrosens vägförening

SAKEN
Talerätt

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

IA, SA, RA, HS, LS, ST och ST (klagandena) har yrkat att målet i första hand ska återförvisas till mark- och miljödomstolen och i andra hand ska återförvisas till länsstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun (nämnden) har avstått från att yttra sig.

Näckrosens vägförening har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har anfört bl.a. följande: Mark- och miljödomstolen har inte angivit några domskäl trots att klagandena anfört en rad argument till bemötande av den bedömning som länsstyrelsen gjort i fråga om talerätt. Detta utgör ett grovt rättegångsfel som har påverkat utgången i målet. Felet kan inte läkas i Mark- och miljööverdomstolen utan att klagandena går miste om rätten till prövning i två instanser. När det gäller talerätt har de hänvisat till det som anförts i mark- och miljödomstolen och efter föreläggande från Mark- och miljööverdomstolen preciserat sin talan i det avseende enligt vad som framgår av domskälen nedan.

Näckrosens vägförening har anfört att klagandena inte kan anses berörda av nämndens beslut och att de därför inte har rätt att överklaga beslutet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att det inte framkommit några skäl att återförvisa målet till mark- och miljödomstolen på grund av rättegångsfel.

Nästa fråga gäller om klagandena har rätt att överklaga nämndens beslut att avsluta det aktuella tillsynsärendet, gällande klagomål på feldimensionerad vägtrumma, utan vidare åtgärd.

Överklagbara domar eller beslut enligt miljöbalken får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot (16 kap. 12 § första stycket 1 miljöbalken). I förarbetena till miljöbalken anges att en generös tillämpning av sakägarbegreppet är avsedd och att det överlämnas till rättstillämpningen att bestämma den närmare avgränsningen (se prop. 1997/98:45 del 1 s. 485 f.). Enligt praxis ska rätten att vara part och att överklaga tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig (se t.ex. NJA 2004 s. 590 I och II).

Klagandena har i Mark- och miljööverdomstolen förelagts att precisera vilken typ av rättighet avseende vattenområdet som tillkommer respektive fastighet och ge in eventuell utredning till stöd för detta. De har även beretts tillfälle att närmare precisera på vilket sätt rättigheterna kan komma att påverkas av nämndens beslut. Klagandena har uppgett att samtliga fastigheter som gränsar till Tjuvvikens västra strand under lång tid utnyttjat stranden mot viken för fritidsändamål med bryggor, bad, båtliv och fiske. De har vidare uppgett att deras utnyttjande har inneburit ett förvaltande av marken längs stranden som om den tillhört respektive fastighet, vilket skett med markägarens tillstånd eller i vart fall goda minne och att de därmed har ett tydligt intresse av att viken inte växer eller slammar igen och att vägtrumman får en utformning som möjliggör en god genomströmning. De har även uppgett att de muddringsåtgärder som genomförts i den inre delen av viken har initierats av föregående ägare till en av klagandenas fastighet samt att denne tillsammans med andra fastighetsägare längs viken har varit med och hanterat nedläggningen av den tidigare trumman.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen framgår inte tillräckligt tydligt av det klagandena anfört att de har något av rättsordningen skyddat intresse avseende det aktuella vattenområdet. Det har inte heller framkommit att den aktuella åtgärden skulle

innebära någon risk för skada eller olägenhet avseende markområdena inom klagandenas fastigheter. Mark- och miljööverdomstolen anser således, i likhet med underinstanserna, att klagandena saknar klagorätt, varför överklagandet ska avslås.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Bengt Jonsson samt hovrättsråden Li Brismo, referent, och Ralf Järtelius.

Föredragande har varit David Sandberg.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-03-06
meddelad i
Umeå

Mål nr M 1787-16

KLAGANDE

1. IA,
2. RA,
3. SA,
4. HS,
5. LS,
6. ST,
7. ST,
8. Bådgrundets Vattenförening,

Ombud för samtliga: JN

MOTPART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå kommun
901 84 Umeå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Länsstyrelsen i Västerbottens län den 5 juli 2016 i ärende nr 505-2764-2016, se bilaga 1

SAKEN

Talerätt

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 271884

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se	090-77 18 30	måndag – fredag 08:30-16:30

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun (nämnden) beslutade den 4 mars 2016 att avsluta handläggningen av ett ärende, angående klagomål rörande en feldimensionerad trumma på samfälligheten X, utan vidare åtgärd.

IA, RA, SA, HS, LS, ST och ST samt Bådgrundets Vattenförening (klagandena) överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västerbottens län (länsstyrelsen) som den 5 juli 2016 avvisade deras överklaganden.

Klagandena har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens avvisningsbeslut, ska återförvisa ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning. Klagandena har som skäl för sitt överklagande åberopat vad de anført hos länsstyrelsen och tillagt i huvudsak följande.

Tidigare beslut

Det överklagade beslutet rör frågan om Näckrosens vägförening ska vara tvunget att efterleva det tidigare beslut om försiktighetsåtgärder som Umeå kommun fattade den 25 april 2014, som en del av sitt godkännande av föreningens planerade och anmälda åtgärder i vattnet i kanalen mellan Ytterbodafjärden och Sävarfjärden. I kommunens beslut angavs som skäl för beslutet om försiktighetsmått bl.a. ”För att vägtrumman inte ska bli ett hinder för fiskar och andra djur bör den så långt som möjligt ha vattendragets naturliga bredd, djup, bottenstruktur och lutning. Dimensionera vägtrumman i relation till vattnets högsta flöde. En trång trumma gör att vattenhastigheten blir högre i trumman än utanför. Var noga med att lutningen inte blir för stor och vattenhastigheten för hög. Undvik även fritt fall och se till att trumma ligger djupt under den naturliga botten och använd naturligt bottenmaterial.”

I en skrivelse daterad den 2 december 2015 uttalade kommunen, som en del av sina skäl för att man då var inne på att förelägga om rättelse, bl.a. följande om den åtgärd som var vidtagen på platsen: ”Trumman riskerar att vara ett vandringshinder för vattenlevande organismer och orsaka dämning vid höga flöden.”

En representant för länsstyrelsen har tidigare, vid ett möte med Bådagrundets vattenförening år 1996, betonat hur viktigt det är att vattnet får röra sig fritt genom kanalen i Diskgrundet. Detta för att förhindra igenväxningen.

De enskilda klagandenas intresse av utgången i målet

Var och en av de enskilda klagandena äger fastigheter som är belägna i anslutning till vattnet i den s.k. Tjuvviken. De har samtliga antingen fastigheter som vid högsta möjliga vattenstånd direkt angränsar vattenlinjen eller i vart fall har en rätt att nyttja strandlinjen för båtplats och brygga enligt överenskommelser med markägaren alternativt en rätt att nyttja området med stöd av 1 kap. 6 § jordabalken. Dessutom har ägarna till Y och Z fått tillstånd från länsstyrelsen att utföra muddring i den aktuella viken. Åtgärden är för sitt bestånd beroende av att vattenföringen i kanalen i Diskgrundet inte hämmas av en trumma som är trängre än den som kommunen föreskrivit.

Föreningens intresse av utgången i målet

Länsstyrelsen har utgått från att Bådagrundets vattenförening skulle sakna ett legalt skyddat intresse av nu aktuell fråga. Det torde dock vara upp till en ideell förenings medlemmar att själva bestämma vad föreningen ska verka inom för område. Denna rätt torde vara oberoende av vilken firma föreningen uppträder. Det finns ett beslut i föreningen om att man ska bevaka medlemmarnas intresse även i denna vattenfråga och därigenom torde föreningen vara saklegitimerad. Dessutom finns det en tidigare historik där föreningen, i ett särskilt avtal med Näckrosens vägförening, åtog sig ett garantiansvar för bl.a. sådana skador på vägföreningens ledningar som berodde på kanalens utförande. Föreningen har därigenom ett berättigat intresse av att Näckrosens vägförening inte tillåts förändra kanalen utöver de försiktighetsåtgärder som Umeå kommun uppställt i sitt tidigare beslut.

DOMSKÄL

Vad klagandena anfört hos mark- och miljödomstolen föranleder ingen annan bedömning än den länsstyrelsen gjort i fråga om deras talerätt. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 27 mars 2017.

Helén Leijon

Åsa Larsson

I domstolens avgörande har rådmannen Helén Leijon och tekniska rådet Åsa Larsson deltagit. Beredningsjuristen Sara Fritzon har varit föredragande.